

Phát huy vai trò của tổ chức cơ sở đoàn trong phát triển đảng viên ở các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước tại Thành phố Hồ Chí Minh – một số bài học kinh nghiệm

Phan Duy Anh*

TÓM TẮT

Hiện nay, khu vực doanh nghiệp ngoài nhà nước có sự phát triển mạnh mẽ và đóng vai trò quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội của Thành phố Hồ Chí Minh. Điều này đòi hỏi việc phát triển các tổ chức Đảng trong doanh nghiệp ngoài nhà nước là một nhiệm vụ cấp bách được Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm. Với sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, trong thời gian qua, công tác này đã đạt được nhiều kết quả quan trọng. Thành phố Hồ Chí Minh là địa phương điển hình có nhiều cách làm hay, sáng tạo phù hợp với điều kiện thực tiễn nhằm giúp cho các doanh nghiệp nhận thức được rõ vai trò của tổ chức Đảng. Đặc biệt là phát huy tối đa vai trò của các tổ chức cơ sở Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh. Nhận thức được vinh dự, trách nhiệm của mình trong xây dựng Đảng và hệ thống chính trị của đất nước, Đoàn Thanh niên luôn thực hiện chức năng "đội dự bị tin cậy của Đảng". Bài viết này tập trung làm rõ thực tiễn phát huy vai trò của tổ chức cơ sở Đoàn trong phát triển đảng viên ở doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh, từ đó rút ra một số bài học kinh nghiệm cho công tác xây dựng đảng hiện nay.

Từ khoá: tổ chức cơ sở Đoàn, phát triển Đảng viên, doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước, Thành phố Hồ Chí Minh

ĐẶT VẤN ĐỀ

Xuyên suốt tiến trình lãnh đạo cách mạng, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn khẳng định: xây dựng Đoàn vững mạnh là nội dung quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, là xây dựng Đảng trước một bước. Đối với công tác phát triển đảng viên, việc phát huy vai trò của tổ chức Đoàn các cấp, đặc biệt cấp cơ sở, luôn là một trong những nhân tố quyết định đến sự thành công. Nhận thức được tầm quan trọng đặc biệt của tổ chức đoàn cơ sở trong phát triển đảng viên ở các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước, thời gian qua, Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo sát sao nhằm tìm ra nhiều giải pháp để phát huy tối đa sức mạnh của các tổ chức đoàn cơ sở góp phần vào sự nghiệp cách mạng này.

NỘI DUNG CHÍNH

Vai trò của tổ chức cơ sở đoàn trong phát triển đảng viên ở các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước

V.I. Lênin đã từng nhắc nhở những người cộng sản cần đi sâu vào các doanh nghiệp, hình thành các tổ chức cách mạng để vận động, tuyên truyền, giác ngộ, tập hợp quần chúng với tinh thần: "nhất thiết phải

công tác ở bất cứ nơi nào có quần chúng. Phải biết tự nguyện chịu mọi hy sinh, vượt những trở ngại lớn nhất, để tiến hành một công tác tuyên truyền và cổ động có hệ thống, bền bỉ, dẻo dai và nhẫn nại chính ngay trong các cơ quan, các hội, các tổ chức - thậm chí phản động nhất - nghĩa là bất cứ ở chỗ nào có quần chúng vô sản hay nửa vô sản" [1, tr.45-46].

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh rất quan tâm đến việc phát huy vai trò của giới công thương vào công cuộc kháng chiến và kiến thiết nước nhà. Chỉ hơn một tháng ngay sau khi giành được chính quyền, thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, Người đã gửi thư cho giới công thương Việt Nam và khẳng định: "Trong lúc các giới khác trong quốc dân ra sức hoạt động để giành lấy nền hoàn toàn độc lập của nước nhà, thì giới Công - Thương phải hoạt động để xây dựng một nền kinh tế và tài chính vững vàng và thịnh vượng. Chính phủ nhân dân và tôi sẽ tận tâm giúp giới Công - Thương trong công cuộc kiến thiết này" [2, tr.53]. Đối với Người, những hoạt động có ích cho đất nước, có lợi cho nhân dân, bảo đảm các bên cùng có lợi, đều được Chính phủ ủng hộ.

Quán triệt sâu sắc chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, ngay từ những ngày đầu Đổi mới, Đảng Cộng sản Việt Nam đã nhấn mạnh quan điểm: "Cần

Trường Đại học Bách khoa,
ĐHQG-HCM, Việt Nam

Liên hệ

Phan Duy Anh, Trường Đại học Bách khoa,
ĐHQG-HCM, Việt Nam

Email: phanduyanh@hcmu.edu.vn

Lịch sử

- Ngày nhận: 02-10-2023
- Ngày chấp nhận: 23-10-2023
- Ngày đăng: 15-11-2023

DOI:

<https://doi.org/10.32508/stdjssh.v7iS1.950>

Bản quyền

© ĐHQG Tp.HCM. Đây là bài báo công bố mở được phát hành theo các điều khoản của the Creative Commons Attribution 4.0 International license.

Trích dẫn bài báo này: Anh P D. Phát huy vai trò của tổ chức cơ sở đoàn trong phát triển đảng viên ở các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước tại Thành phố Hồ Chí Minh – một số bài học kinh nghiệm. *Sci. Tech. Dev. J. - Soc. Sci. Hum.* 2023, 7(S1):S170-S176.

sửa đổi, bổ sung và công bố rộng rãi chính sách nhất quán đối với các thành phần kinh tế... Xóa bỏ những thành kiến thiên lệch trong sự đánh giá và đối xử với người lao động thuộc các thành phần kinh tế khác nhau... tạo nên môi trường tâm lý xã hội thuận lợi cho việc thực hiện chính sách sử dụng và cải tạo nền kinh tế nhiều thành phần”³. Để rồi sau ba mươi năm lãnh đạo công cuộc đổi mới đất nước, Đảng khẳng định: “Nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa Việt Nam có nhiều hình thức sở hữu, nhiều thành phần kinh tế, trong đó kinh tế nhà nước giữ vai trò chủ đạo, kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng của nền kinh tế; các chủ thể thuộc các thành phần kinh tế bình đẳng, hợp tác và cạnh tranh theo pháp luật”⁴. Việc Đảng xác nhận “*kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng*” trong phát triển đất nước, không chỉ xác nhận vai trò mới của kinh tế tư nhân mà còn mở ra những cơ hội mới để thành phần kinh tế tư nhân phát triển mạnh mẽ hơn. Và gần đây nhất, tại Đại hội XIII, Đảng tiếp tục khẳng định kinh tế tư nhân là một động lực quan trọng trong phát triển kinh tế và “khuyến khích hình thành, phát triển những tập đoàn kinh tế tư nhân mạnh” [5, tr.240].

Để đảm bảo sự lãnh đạo của Đảng đối với các thành phần kinh tế nói chung và thành phần kinh tế tư nhân nói riêng, việc xây dựng, củng cố các tổ chức đảng ở trong các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước là điều quan trọng. Ngay từ năm 1996, Bộ Chính trị đã ban hành Chỉ thị số 07-CT/TW về “*Tăng cường công tác xây dựng đảng, các đoàn thể nhân dân trong các doanh nghiệp tư nhân, công ty trách nhiệm hữu hạn, công ty cổ phần tư nhân (gọi tắt là doanh nghiệp tư nhân) và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài*” trong đó nhấn mạnh: “Xúc tiến việc xây dựng và củng cố tổ chức đảng và đoàn thể trong các doanh nghiệp tư nhân và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài, trước hết là những doanh nghiệp có quy mô lớn và vừa, có vị trí quan trọng trong nền kinh tế, rút kinh nghiệm để tiến hành ở các doanh nghiệp khác” [6, tr.661-662]. Kể từ đó, Đảng Cộng sản Việt Nam tiếp tục ban hành nhiều văn bản chỉ đạo đẩy mạnh công tác xây dựng tổ chức đảng trong các doanh nghiệp tư nhân và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài như: Kết luận Số 80-KL/TW của Bộ Chính trị ngày 29 tháng 7 năm 2010 về “*Tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Chỉ thị số 07-CT/TW của Bộ Chính trị (khóa VIII) trong tình hình mới*” với nhận định: “... công tác xây dựng Đảng, các đoàn thể nhân dân trong doanh nghiệp tư nhân và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài đã đạt được một số kết quả bước đầu... Nhiều tổ chức đảng, đoàn thể nhân dân trong doanh nghiệp đã thể hiện được vai trò, vị trí của mình, góp phần tích cực vào sự ổn định và phát triển của doanh nghiệp” [7, tr.630-631];

Thông báo kết luận Số 22-TB/TW của Ban Bí thư ngày 11 tháng 4 năm 2017 về “*Tiếp tục thực hiện Kết luận số 80-KL/TW của Ban Bí thư Trung ương Đảng khóa X*”; hay gần đây hơn là Chỉ thị Số 33-CT/TW của Ban Bí thư ngày 18 tháng 3 năm 2019 về “*Tăng cường xây dựng tổ chức Đảng trong các đơn vị kinh tế tư nhân*”. Một điều đặc biệt trong các văn bản chỉ đạo nêu trên, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn đề ra yêu cầu cần phải xây dựng và phát huy vai trò của tổ chức Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh trong công tác phát triển đảng viên ở các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước. Trong Chỉ thị số 07-CT/TW (11/1996) nêu rõ: “Từng bước lập các chi đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh... ở các cơ sở này” và yêu cầu Trung ương Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh phải “có bộ phận hoặc cán bộ chuyên trách thường xuyên theo dõi, nghiên cứu về công tác xây dựng Đảng và các đoàn thể trong doanh nghiệp tư nhân và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài” [6, tr.663]; hay sự chỉ đạo “Đối với các doanh nghiệp chưa có đoàn thể: Ban chấp hành đoàn thanh niên cấp trên chỉ đạo việc tích cực chuẩn bị để sớm thành lập tổ chức đoàn thanh niên hoặc hội liên hiệp thanh niên trong doanh nghiệp, nhất là ở những doanh nghiệp sử dụng nhiều lao động. Chuyển sinh hoạt đoàn thanh niên cho những đoàn viên là việc ở doanh nghiệp nhưng sinh hoạt đoàn thanh niên ở nơi khác về tổ chức đoàn thanh niên của doanh nghiệp sau khi thành lập”, “Nghiên cứu, hoàn thiện mô hình tổ chức đoàn, hội phù hợp với từng loại hình doanh nghiệp; củng cố các tổ chức đoàn đã có và khẩn trương xúc tiến việc thành lập tổ chức đoàn, hội trong các doanh nghiệp có đủ điều kiện; tăng cường đào tạo, bồi dưỡng cán bộ làm công tác đoàn, hội trong các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước” [7, tr.638] trong Kết luận Số 80-KL/TW (7/2010). Những quan điểm này xuất phát từ nhận thức của Đảng về vai trò của thanh niên nói chung và tổ chức Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh nói riêng, nhất là tổ chức đoàn cơ sở như trong Chỉ thị Số 33-CT/TW của Ban Bí thư đã khẳng định: “phát huy vai trò xung kích của đoàn viên thanh niên trong xây dựng, phát triển doanh nghiệp và xây dựng tổ chức Đoàn thanh niên, qua đó, lựa chọn đoàn viên ưu tú để giới thiệu cho Đảng xem xét, bồi dưỡng kết nạp vào Đảng”⁸.

Tổ chức cơ sở Đoàn gồm Đoàn cơ sở và chi đoàn cơ sở, là nền tảng của Đoàn, được thành lập theo địa bàn dân cư, theo ngành nghề, theo đơn vị học tập, công tác, lao động, nơi cư trú và đơn vị cơ sở trong lực lượng vũ trang nhân dân. Đây là nơi trực tiếp tiếp xúc cũng như tổ chức các hoạt động cho đoàn viên, thanh niên thực hiện. Tổ chức Đoàn ở cơ sở dù là cấp cuối cùng trong hệ thống tổ chức của Đoàn nhưng giữ vai trò vô cùng

quan trọng, quyết định đến sự tồn tại và phát triển của tổ chức Đoàn. Trong công tác phát triển đảng viên ở các doanh nghiệp ở khu vực ngoài nhà nước, vai trò của tổ chức cơ sở đoàn được thể hiện thông qua: (1) Lựa chọn đoàn viên ưu tú để giới thiệu với Đảng. Việc giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng xem xét kết nạp là một sứ mệnh cao cả, thiêng liêng mà Đảng giao cho Đoàn; (2) Bồi dưỡng và giới thiệu đoàn viên ưu tú để xem xét, bồi dưỡng, kết nạp; (3) Thảo luận, nhận xét và đảm bảo đoàn viên ưu tú đủ tiêu chuẩn vào Đảng; (4) Trách nhiệm đối với đảng viên dự bị do Đoàn giới thiệu; (5) Giới thiệu cán bộ Đoàn có đủ năng lực phẩm chất tham gia các cơ quan lãnh đạo của Đảng.

Thực trạng phát huy vai trò của tổ chức cơ sở đoàn trong phát triển đảng viên ở các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước ở Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay

Thành phố Hồ Chí Minh là một đô thị lớn có vị trí địa kinh tế, địa chính trị chiến lược quan trọng của khu vực Nam Bộ và là trung tâm kinh tế công nghiệp – dịch vụ lớn nhất cả nước, nơi tập trung nhiều doanh nghiệp và đông đảo lực lượng công nhân của Việt Nam. Đây luôn là địa phương có đóng góp lớn nhất vào quy mô GDP của cả nước. Tổng sản phẩm trên địa bàn GRDP năm 2022 của Thành phố Hồ Chí Minh đạt 1.479 tỷ đồng, trong đó khu vực công nghiệp tăng 12,92%, khu vực thương mại dịch vụ tăng 8,7% so với năm 2021⁹. Vị thế này, kết quả này được xác lập một phần nhờ vào những đóng góp quan trọng của các doanh nghiệp khu vực ngoài nhà nước. Các Nghị quyết, chính sách của Thành ủy và Ủy ban Nhân dân Thành phố Hồ Chí Minh luôn tạo điều kiện thuận lợi cho các doanh nghiệp thuộc khu vực ngoài nhà nước phát triển và đóng góp nhiều vào sự tăng trưởng kinh tế của Thành phố. Chính vì vậy, giai đoạn 2016 – 2019, doanh nghiệp thuộc khu vực ngoài nhà nước tăng trưởng bình quân 7,9%, đóng góp 55% GRD, tăng 55% về số lượng so với giai đoạn trước, tác động tích cực đến chuyển dịch cơ cấu kinh tế trên địa bàn theo đúng định hướng, tạo việc làm cho người dân thành phố và người dân các tỉnh khác đến thành phố làm việc¹⁰.

Nhận thức được vai trò quan trọng của các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước, Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh luôn quan tâm chỉ đạo công tác phát triển đảng tại các cơ sở này. Đặc biệt, kể từ năm 2013, khi Đảng bộ Khối Doanh nghiệp thành phố được thành lập theo Quyết định số 2235-QĐNS/TU ngày 21 tháng 6 năm 2013 của Ban Thường vụ Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh, công tác phát triển đảng trong doanh nghiệp khu vực ngoài nhà nước được đẩy cao mạnh mẽ. Tính đến hết năm 2020, Đảng bộ

Thành phố có 1.721 tổ chức Đảng với 27.706 đảng viên ở các doanh nghiệp khu vực ngoài nhà nước. Các đảng bộ có nhiều tổ chức cơ sở đảng và đảng viên ở các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước như Đảng bộ quận 1 (hiện có 81 tổ chức đảng với 1.534 đảng viên), Đảng bộ quận Bình Tân (hiện có 179 tổ chức đảng với 1.331 đảng viên, chiếm tỷ lệ 13,77% tổng số đảng viên của đảng bộ), Đảng bộ Ban Quản lý các khu chế xuất và công nghiệp Thành phố Hồ Chí Minh (hiện có 175 tổ chức đảng), Đảng bộ quận 12 (hiện có 18 chi bộ trong doanh nghiệp trên 500 lao động, 5 chi bộ trong doanh nghiệp 200 - 500 lao động, 49 chi bộ trong doanh nghiệp 20 - 200 lao động và 17 chi bộ trong đơn vị sự nghiệp ngoài công lập; với tổng số đảng viên ở khu vực này là 807 đảng viên), Đảng bộ huyện Hóc Môn (hiện có 41 tổ chức đảng trong các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước và đơn vị sự nghiệp ngoài công lập với 442 đảng viên).

Để có được kết quả bước đầu khả quan như vậy, một trong những giải pháp được Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh quán triệt thực hiện là phát huy vai trò của các tổ chức đoàn thanh niên trong các doanh nghiệp ngoài nhà nước. Với phương châm đồng hành cùng thanh niên công nhân, nâng cao hiệu quả tập hợp thanh niên công nhân, củng cố và nâng cao chất lượng hoạt động đoàn tại các đơn vị doanh nghiệp ngoài nhà nước, Thành Đoàn Thành phố Hồ Chí Minh thời gian qua đã luôn chủ động xây dựng các hoạt động và định hướng các cơ sở đoàn thực hiện nhiều giải pháp hữu hiệu như hoạt động vận động các tổ chức, doanh nghiệp, các nguồn lực xã hội chăm lo cho thanh niên công nhân, tạo các hoạt động, môi trường để thanh niên công nhân phát huy chuyên môn, tinh thần xung kích tình nguyện của mình góp phần phục vụ cộng đồng, tổ chức các lớp đào tạo, tập huấn kỹ năng, nghiệp vụ chuyên môn và công tác đoàn...

Trong công tác phát triển đảng, các tổ chức cơ sở đoàn ở các doanh nghiệp ngoài nhà nước đều nhận thức được sứ mệnh của mình, điều này được thể hiện rõ trong các văn kiện đại hội đoàn các cấp. Nhưng để có nguồn phát triển đảng, trước hết cần phải làm cho thanh niên công nhân yên tâm làm việc, yên tâm phát huy chuyên môn, nghiệp vụ, nâng cao hiệu quả sản xuất, kinh doanh tại đơn vị, cống hiến sức trẻ cho các hoạt động hướng đến cộng đồng. Chính vì thế, hàng năm, các tổ chức đoàn cơ sở đều tổ chức thực hiện các hoạt động chăm lo đời sống vật chất, tinh thần cho thanh niên, chăm lo cho các mối quan hệ hài hòa, ổn định và tiến bộ trong doanh nghiệp. Việc hài hòa lợi ích giữa doanh nghiệp, thanh niên và tổ chức đoàn là yếu tố quan trọng và cũng là mục tiêu, phương châm trong tổ chức các hoạt động đoàn tại các đơn vị này. Các hoạt động của Đoàn luôn hướng tới việc đồng

hành cùng doanh nghiệp nâng cao hiệu quả sản xuất kinh doanh, động viên người lao động nỗ lực hoàn thành nhiệm vụ; xây dựng tác phong công nghiệp, nâng cao năng suất lao động. Các mô hình vận động và đồng hành cùng thanh niên công nhân được thiết lập có hiệu quả tại các cơ sở doanh nghiệp ngoài nhà nước như mô hình “Tổ đội sản xuất thanh niên” của chi đoàn Công ty Khang Thái (thuộc Quận đoàn Gò Vấp), hay “Tổ đội thanh niên xung kích” của chi đoàn Công ty cổ phần Sanofi Việt Nam tại Khu Công nghệ cao Thành phố Hồ Chí Minh. Thành Đoàn cũng quan tâm chỉ đạo đổi mới trong phương thức thực hiện và tổ chức các hoạt động phong trào thi đua lao động, sản xuất, các hoạt động đồng hành với thanh niên công nhân: Phát động mỗi thanh niên công nhân tham gia một hoạt động thiết thực; các cấp bộ Đoàn chủ động tổ chức hoạt động hiệu quả, thực hiện các công trình, phần việc thanh niên ý nghĩa, góp phần xây dựng doanh nghiệp và cộng đồng với phương châm “Thanh niên công nhân xung kích, sáng tạo, lấy chuyên môn làm tình nguyện, lấy chuyên môn phục vụ cộng đồng”; tổ chức hoạt động đồng hành cùng thanh niên công nhân; tổ chức thăm, khám, tư vấn sức khỏe cho thanh niên công nhân trên địa bàn thành phố; tổ chức giao lưu thể thao dành cho cán bộ đoàn khu vực công nhân lao động trực thuộc Thành Đoàn.

Song hành cùng với các hoạt động trên, Thành Đoàn còn đẩy mạnh các cấp bộ đoàn toàn Thành phố khảo sát, nắm chắc tình hình hoạt động của các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước, số lao động thường xuyên của từng doanh nghiệp, qua đó phân loại đối tượng có đủ điều kiện để thành lập tổ chức Đoàn thanh niên. Đồng thời bố trí những cán bộ có trình độ, năng lực, uy tín, phương pháp thuyết phục cao để người sử dụng lao động hiểu đích đến của tổ chức Đoàn thanh niên không chỉ là nâng cao đời sống tinh thần mà còn nâng cao trình độ, đồng hành với thanh niên lập thân, lập nghiệp, qua đó tạo điều kiện thành lập các tổ chức Đoàn thanh niên ở đơn vị mình. Các chi đoàn đã có trong các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước cũng đẩy mạnh công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức, trách nhiệm của cán bộ, đảng viên, chủ doanh nghiệp, thanh niên công nhân lao động về sự cần thiết của việc tổ chức đoàn thanh niên trong doanh nghiệp. Cùng với đó, chú trọng đổi mới nội dung, phương thức hoạt động theo hướng linh hoạt, phù hợp, thiết thực với điều kiện cụ thể, chăm lo xây dựng tổ chức vững mạnh, thực sự là sợi dây kết nối lợi ích giữa đoàn viên, thanh niên đang làm việc tại doanh nghiệp và chủ doanh nghiệp.

Trên cơ sở phát động các phong trào thu hút đông đảo sự tham gia của thanh niên công nhân, các tổ chức cơ sở đoàn phát hiện và lựa chọn đoàn viên ưu tú để

giới thiệu với Đảng. Đặc biệt, ở các doanh nghiệp có tổ chức cơ sở đảng luôn quan tâm đến công tác phát triển đảng viên việc thống nhất các tiêu chuẩn cụ thể của đảng viên trong đơn vị sẽ làm căn cứ cho các chi đoàn giới thiệu với các đoàn viên thanh niên phấn đấu rèn luyện, từ đó tạo điều kiện thuận lợi cho việc giới thiệu đảm bảo kết nạp. Minh chứng nổi bật nhất cho điều này là tại Đảng ủy Công ty TNHH PouYuen Việt Nam (quận Bình Tân). Là doanh nghiệp có 100% vốn nước ngoài nhưng công tác xây dựng tổ chức cơ sở Đảng và phát triển đảng viên luôn được Đảng ủy Công ty chú trọng. Đảng ủy yêu cầu chi đoàn công ty sáu tháng một lần tiến hành bình chọn những đoàn viên xuất sắc để giới thiệu với Đảng. Khi lựa chọn những đoàn viên để giới thiệu với Đảng ủy, chi đoàn công ty phải nắm chắc lý lịch đoàn viên qua hồ sơ. Sau khi có danh sách những đoàn viên ưu tú, chi đoàn báo cáo với chi bộ để chi bộ xem xét công nhận, đưa vào diện đối tượng đảng đồng thời phân công một số đảng viên theo dõi, giúp đỡ và hướng dẫn. Với đặc thù do công nhân, người lao động tập trung lao động, sản xuất là chính nên Chi đoàn Công ty đã tham mưu cho Đảng ủy tạo mọi điều kiện để đoàn viên ưu tú tham gia các hoạt động phong trào, nhất là các lớp bồi dưỡng nhận thức về Đảng; trong đó, phối hợp với Trung tâm Bồi dưỡng chính trị quận Bình Tân mở các lớp bồi dưỡng nhận thức về Đảng ngay trong công ty để quần chúng ưu tú thuận tiện tham gia học ngoài giờ làm việc¹¹.

Sau khi các đoàn viên ưu tú hoàn thành xong lớp học tìm hiểu về Đảng, các chi đoàn doanh nghiệp ngoài nhà nước cũng chú trọng việc thảo luận, nhận xét và đảm bảo đoàn viên ưu tú đủ tiêu chuẩn vào Đảng. Căn cứ điều kiện, tiêu chuẩn kết nạp đảng viên, các chi đoàn tổ chức họp nhận xét từng người một để giới thiệu và đảm bảo đoàn viên ưu tú đó vào Đảng. Đây luôn được xem là công việc thường xuyên của các chi đoàn doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước thuộc Quận đoàn Gò Vấp. Chính vì vậy, chỉ trong năm 2022, Quận đoàn đã công nhận cảm tình đảng cho 54 đoàn viên công đoàn ưu tú và kết nạp được 18 đảng viên là công nhân, người lao động tại các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước¹².

MỘT SỐ BÀI HỌC KINH NGHIỆM

Cần phải khẳng định rằng, việc phát triển đảng viên trong các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước luôn là việc khó, thậm chí rất khó. Công tác này đòi hỏi các cấp bộ đảng phải luôn kiên trì và tìm ra nhiều cách làm, chủ trương sáng tạo. Qua thực tế việc phát huy vai trò của tổ chức đoàn cơ sở trong phát triển đảng ở các doanh nghiệp ngoài nhà nước trên địa bàn Thành

phổ Hồ Chí Minh có thể rút ra được những bài học kinh nghiệm sâu sắc sau:

Thứ nhất, việc xây dựng chi đoàn cơ sở là điều kiện then chốt quyết định thành công cho công tác phát triển đảng ở các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước. Đảng Cộng sản Việt Nam đã nhiều lần khẳng định: xây dựng Đoàn vững mạnh là xây dựng Đảng trước một bước. Từ thực tiễn ở Thành phố Hồ Chí Minh có thể thấy, nếu ở đâu có tổ chức đoàn không ngừng phát huy vai trò của mình trong công tác bồi dưỡng, giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng, thường xuyên quan tâm chỉ đạo công tác tuyên truyền, giáo dục lý tưởng cách mạng, nâng cao nhận thức, xây dựng lý tưởng phấn đấu vào Đảng cho đoàn viên thanh niên, làm tốt công tác giới thiệu Đoàn viên ưu tú cho Đảng để xem xét kết nạp... thì đó chất lượng công tác phát triển đảng luôn được đảm bảo tốt.

Thứ hai, sự quan tâm chỉ đạo sát sao của đảng bộ là cơ sở chính trị quan trọng để các chi đoàn phát huy vai trò trong công tác phát triển đảng. Khoản 4 Điều 2 Điều lệ Đảng có quy định nhiệm vụ của đảng viên là “làm công tác phát triển đảng viên”. Khoản 2 Điều 23 về nhiệm vụ của tổ chức cơ sở đảng cũng nêu “làm công tác phát triển đảng viên”. Khoản 2 Điều 24 nêu rõ hơn về trách nhiệm của chi bộ, trong đó có nhiệm vụ “làm công tác vận động quần chúng và công tác phát triển đảng viên”. Như vậy, có thể thấy, trách nhiệm phát triển đảng viên không phải chỉ đặt trên vai của tổ chức cơ sở đoàn mà còn là của các chi bộ, đảng bộ và của từng đảng viên. Chính vậy nên, nếu ở các doanh nghiệp đã có tổ chức cơ sở đảng thì sự quan tâm chỉ đạo của chi bộ trong tổ chức tuyên truyền, giáo dục, lựa chọn đoàn viên ưu tú giới thiệu với chi bộ là nhân tố chính trị quan trọng để chi đoàn cơ sở xây dựng chiến lược hoạt động phát triển đảng của mình. Còn nếu các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước chưa có cơ sở đảng thì cần phát huy vai trò lãnh đạo của đảng bộ cấp trên, tổ chức đoàn cấp trên.

Thứ ba, muốn phát triển được nhiều đảng viên từ đoàn viên ưu tú, tất yếu các cấp cơ sở đoàn phải làm tốt công tác tạo nguồn. Đảng Cộng sản Việt Nam đã khẳng định: “Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh là đội dự bị tin cậy của Đảng, thường xuyên bổ sung lực lượng trẻ cho Đảng, kế tục sự nghiệp cách mạng vẻ vang của Đảng và Chủ tịch Hồ Chí Minh”. Vì vậy, công tác tạo nguồn phát triển đảng viên là sứ mệnh chính trị quan trọng của tổ chức Đoàn. Để làm tốt công tác tạo nguồn, phát triển đảng trong đoàn viên thanh niên, các chi đoàn doanh nghiệp khu vực ngoài nhà nước phải quan tâm chú trọng công tác giáo dục chính trị tư tưởng và truyền thống cách mạng cho đoàn viên thanh niên công nhân, đẩy mạnh hoạt động tuyên truyền, giáo dục về chủ trương, đường lối

của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước cũng như tình hình nhiệm vụ của đoàn viên thanh niên nói chung và thanh niên công nhân nói riêng trong giai đoạn hiện nay. Thông qua các cuộc vận động, các diễn đàn, các tổ chức đoàn cơ sở phải thực hiện hiệu quả việc truyền thụ, giác ngộ lý tưởng cách mạng, nhiệm vụ chính trị của đất nước và yêu cầu của công tác xây dựng Đảng, phát triển đảng viên trong thời kỳ mới cho đoàn viên thanh niên công nhân. Đồng thời phát động các phong trào thi đua ao động, rèn luyện, phấn đấu trở thành đảng viên trong đoàn viên thanh niên để từ đó chọn ra những “hạt giống đỏ” tiêu biểu để kịp thời phát bồi dưỡng và giới thiệu để Đảng xem xét kết nạp.

Thứ tư, chỉ có thể phát triển đảng trong doanh nghiệp khu vực ngoài nhà nước khi thanh niên công nhân yên tâm gắn bó với doanh nghiệp. Tổ chức Đoàn ở các doanh nghiệp thường xuyên sâu sát nắm bắt tình hình tư tưởng, tâm tư nguyện vọng, những bức xúc của thanh niên công nhân để kịp thời tham mưu cấp ủy chính quyền và doanh nghiệp giải quyết. Bên cạnh đó là sự đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của các chi đoàn đóng vai trò đặc biệt quan trọng trong việc “giữ chân”, thu hút đoàn viên, hội viên thanh niên đến với tổ chức. Tổ chức Đoàn cơ sở làm tốt vai trò hướng dẫn các chi đoàn trong doanh nghiệp tổ chức được các chương trình, hoạt động riêng phù hợp với đặc thù của từng doanh nghiệp và nhu cầu của thanh niên công nhân. Cùng với các hoạt động chăm lo đời sống vật chất, tinh thần cho thanh niên công nhân, nhất là thanh niên công nhân có hoàn cảnh khó khăn, các cấp bộ Đoàn phối hợp với các ngành của địa phương tổ chức tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật Công đoàn, lao động, các chế độ chính sách có liên quan đến người lao động... để thanh niên công nhân hiểu, tự bảo vệ quyền lợi của mình trước các vấn đề liên quan đến pháp luật, các chính sách dành cho người lao động...

Thứ năm, quán triệt sâu sắc quan điểm chính trị “*phát triển đảng vì lợi ích của doanh nghiệp, tổ chức đảng và các đoàn thể luôn đồng hành cùng doanh nghiệp*”. Các hoạt động của tổ chức Đoàn trong doanh nghiệp cần gắn với sự phát triển của doanh nghiệp. Từ đó, các doanh nghiệp thấy được sự cần thiết của tổ chức Đoàn trong doanh nghiệp để tạo điều kiện cho tổ chức Đoàn hoạt động. Muốn vậy phải tăng cường xây dựng mối quan hệ với chủ doanh nghiệp thông qua hoạt động của các hiệp hội doanh nghiệp, câu lạc bộ các nhà quản lý doanh nghiệp, hội doanh nhân trẻ, để có thể chia sẻ trực tiếp, tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc cho doanh nghiệp. Đồng thời, thông qua việc tổ chức các cuộc hội thảo, tọa đàm làm việc trực tiếp với doanh nghiệp để giới chủ doanh nghiệp hiểu rõ về tổ

chức Đoàn Thanh niên, sự cần thiết phải phát triển đoàn viên, thành lập tổ chức Đoàn cũng như tạo điều kiện cho tổ chức Đoàn hoạt động xây dựng mối quan hệ hài hoà, tốt đẹp thuận lợi hơn trong sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp.

KẾT LUẬN

Phát triển đảng viên, tổ chức Đảng trong doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước là nhiệm vụ trọng tâm, khâu đột phá trong công tác xây dựng đảng của Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh thời gian qua. Để công tác này đạt kết quả tốt, Đảng bộ Thành phố đã chỉ đạo phát huy vai trò tích cực của các tổ chức đoàn cơ sở, bởi đây là lực lượng xung kích. Qua thực tiễn của Thành phố Hồ Chí Minh có thể khẳng định rằng, với niềm tin tưởng tuyệt đối vào đường lối đúng đắn, sự lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng, Đoàn Thanh niên đã, đang và sẽ tiếp tục làm tốt vai trò là đội dự bị tin cậy của Đảng, là người kế tục trung thành sự nghiệp, lý tưởng cách mạng của Đảng, xây dựng Đoàn vững mạnh cũng chính là xây dựng Đảng trước một bước.

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin cảm ơn Trường Đại học Bách khoa, Đại học quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh đã hỗ trợ cho nghiên cứu này.

XUNG ĐỘT LỢI ÍCH

Bài báo này không có xung đột lợi ích.

ĐÓNG GÓP CỦA TÁC GIẢ

Trên cơ sở khai thác, phân tích các nguồn tài liệu đã được xuất bản, thông tin báo chí, đặc biệt những văn kiện của Đảng, tác giả đã làm rõ vai trò của tổ chức cơ sở đoàn trong phát triển đảng viên ở các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước, xem đây là một thành tố quan trọng trong quá trình nâng cao chất lượng công tác xây dựng Đảng hiện nay. Đồng thời, tác giả cũng phân tích thực trạng phát huy vai trò của tổ chức cơ sở đoàn trong phát triển đảng viên ở các doanh nghiệp ngoài khu vực nhà nước ở Thành phố Hồ Chí Minh hiện nay, qua đó rút ra các bài học kinh nghiệm sâu sắc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Lênin V.I. Toàn tập, tập 41. Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội. 2005;.
2. Hồ Chí Minh. Toàn tập, tập 4, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội. 2011;.
3. Đảng Cộng sản Việt Nam. Phương hướng, mục tiêu chủ yếu phát triển kinh tế - xã hội trong 5 năm 1986 - 1990; 1986; Available from: <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/ban-chap-hanh-trung-uong-dang/dai-hoi-dang/lan-thu-vi-phuong-huong-muc-tieu-chu-yeu-phat-trien-kt-xh-trong-5-nam-1986-1990-1492>.
4. Đảng Cộng sản Việt Nam; 2016. Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI tại Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII của Đảng; Available from: <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/ban-chap-hanh-trung-uong-dang/dai-hoi-dang/lan-thu-xii/bao-cao-chinh-tri-cua-ban-chap-hanh-trung-uong-dang-khoa-xi-tai-dai-hoi-dai-bieu-toan-quo-lan-thu-xii-cua-dang-1600>.
5. Đảng Cộng sản Việt Nam. Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, tập 1, Nxb. Chính trị quốc gia - Sự thật, Hà Nội. 2021;.
6. Đảng Cộng sản Việt Nam. Văn kiện Đảng toàn tập, tập 55, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội. 2015;.
7. Đảng Cộng sản Việt Nam. Văn kiện Đảng toàn tập, tập 69, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội. 2018;.
8. Đảng Cộng sản Việt Nam. Chỉ thị của Ban Bí thư về tăng cường xây dựng tổ chức đảng trong các đơn vị kinh tế tư nhân. 2019; Available from: <https://tulieuvankien.dangcongsan.vn/he-thong-van-ban/van-ban-cua-dang/chi-thi-so-33-cttw-ngay-1832019-cua-ban-bi-thu-ve-tang-cuong-xay-dung-to-chuc-dang-trong-cac-don-vi-kinh-te-tu-5313>.
9. Tiến M. 5 thành phố trực thuộc trung ương đóng góp bao nhiêu vào GDP cả nước năm 2022; 2023. Tạp chí Nhip sống kinh doanh; Available from: <https://nhipsongkinhdoanh.vn/5-thanh-pho-truc-thuoc-tw-dong-gop-bao-nhieu-va-gdp-ca-nuoc-nam-2022-post3106525.html>.
10. Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh (2020). Báo cáo chính trị của Ban chấp hành Đảng bộ thành phố khóa X tại Đại hội đại biểu Đảng bộ Thành phố Hồ Chí Minh lần thứ XI, nhiệm kỳ 2020-2025; Available from: https://images.hcmcpv.org.vn/Uploads/File/04122020DCC8BF40/Vankien_thanhpho_hoachinh_baocaochinhtri.pdf.
11. Hoàng T, Minh V. Phát triển Đảng trong doanh nghiệp ngoài nhà nước: trong khó khăn vẫn có nhiều điểm sáng; 2003. Báo Sài Gòn giải phóng; Available from: <https://www.sggp.org.vn/phat-trien-dang-trong-doanh-nghiep-ngoai-nha-nuoc-trong-kho-khan-van-co-nhieu-diem-sang-post678527.html>.
12. Lê Lâm, Minh Khanh. Chú trọng nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ làm công tác đảng, đoàn thể chính trị - xã hội trong doanh nghiệp. 2022; Available from: <https://thanhuytphcm.vn/tin-tuc/tim-kiem/chu-trong-nang-cao-chat-luong-doi-ngu-can-bo-lam-cong-tac-dang-doan-the-chinh-tri-xa-hoi-trong-do-1491892280>.

Promoting the role of Ho Chi Minh Communist Youth Union grassroots organizations in developing Party members of the Communist Party of Vietnam in non-state enterprises in Ho Chi Minh City - some experienced lessons

Phan Duy Anh*

ABSTRACT

Currently, the sector of non-state enterprises (SOEs) has grown strongly and played an important role in the Ho Chi Minh City's socio-economic development. Accordingly, the development of the Communist Party organizations in SOEs is an urgent task, which receives special attention from the Ho Chi Minh City Party Committee. With the participation of the whole political system, this work has achieved many important results. Ho Chi Minh City is a typical locality with many good and creative ways suitable to practical conditions to help businesses realize the role of the Party, and especially, maximize the role of Ho Chi Minh Communist Youth Union (HCYU) grassroots organizations. Recognising its honour and responsibility in building the Party and the political system of the country, the HCYU always performs the function of "the Party's trusted successor". This article focuses on clarifying the practice of promoting the role of HCYU grassroots organizations in developing Party members in non-state enterprises in Ho Chi Minh City, thereby drawing some lessons from experience for building the Party today.

Key words: Ho Chi Minh Communist Youth Union grassroots organizations, developing Party members, non-state enterprises, Ho Chi Minh City

---

Ho Chi Minh University of Technology,
VNUHCM, Vietnam

Correspondence

Phan Duy Anh, Ho Chi Minh University
of Technology, VNUHCM, Vietnam

Email: phanduyanh@hcmut.edu.vn

History

- Received: 02-10-2023
- Accepted: 23-10-2023
- Published Online: 15-11-2023

DOI : <https://doi.org/10.32508/stdjssh.v7iS1.950>

Copyright

© VNUHCM Press. This is an open-access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International license.

Cite this article : Anh P D. Promoting the role of Ho Chi Minh Communist Youth Union grassroots organizations in developing Party members of the Communist Party of Vietnam in non-state enterprises in Ho Chi Minh City - some experienced lessons . *Sci. Tech. Dev. J. - Soc. Sci. Hum.* 2023, 7(S1):S170-S176.